

University of Virginia
Department of Classics
Proficiency Exam in Patristic Latin
SAMPLE

Translate the following passage into idiomatic English; avoid both vague paraphrase and over-literal 'translationese.' You may use a dictionary, but no other aids. Please write neatly or type and double-space.

Remember to pledge your work; unpledged exams may be returned ungraded.

Time: 90 minutes.

On patience.

Etsi beata diuersis uita uirtutibus quaeritur, cuius cupidine flagrans humanitas per momenta suspirat, tamen omnes uno eodemque consensu quasi quendam patientiae deferuntur in portum, sine qua nec audiri nec concipi nec disci quicquam poterit nec doceri. Nam profecto sola est, ad quam prorsus res omnis spectet, dubium quippe cum non sit spes, fidem, iustitiam, humilitatem, castitatem, probitatem, concordiam, caritatem, omnes artes omnesque uirtutes, ipsa quoque elementa eius constare non posse sine eruditione uel freno. Est enim matura semper, humilis, cauta, prudens, prouida, omni necessitate contenta, quauis turbationum tempestate tranquilla. Serenitatem suam nebulis turbulentare non nouit. Paenitentiam nescit; altercatio quid sit ignorat. Omnes aut deuitat aut portat iniurias. Incertum est, utrum impassibilis iudicetur, cum aliquid passa quasi nihil passa sit inuenitur. Postremo impossibile est, fratres, eius aestimare uirtutem, cuius uinci uictoria est. Non illam loco uis ulla detorquet, non labor, non fames, non nuditas, non persecutio, non metus, non periculum, non mors, non tormenta morte ipsa grauiora, non potestas, non ambitio, non felicitas. Semper immobilis manet, alta quadam ac diuina temperantia robuste librata, uniuersas permotiones animorum placida moderatione compescens, et ut omnia non magno opere deuincat, se primo uincit.